

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6959831>

Спрощення процесу митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги під час воєнного стану

Богдан О. М., старший викладач,

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Сьогодні наша країна знаходиться в стані війни з Російською Федерацією. Органи влади взагалі й Кабінет міністрів України (КМУ) зокрема докладають чимало зусиль, щоб вчасно реагувати на нові непрості виклики, що постали перед Україною й українським суспільством останнім часом. Через воєнну агресію Росії виникла нагальна потреба в швидкому переміщенні через митний кордон України великої кількості партій різноманітного товару, який прийнято називати гуманітарною допомогою.

КМУ оперативно відреагував на цю проблему цілою низкою документів, які значно спрощують і тому пришвидшують процес потрапляння на митну територію України зазначених вантажів. Тут слід перш за все згадати Постанову № 174 від 1 березня 2022 року « Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану», а також Постанову №329 від 7 березня та Постанову №344 від 22 березня, якими до Постанови №174 необхідні, продиктовані реальним станом речей зміни.

Згідно з положеннями, викладеними в згаданих документах, з 1 березня на митниці діє спрощений порядок увезення гуманітарної допомоги з-за кордону. На період воєнного стану пропускання такого типу вантажів на митному кордоні нашої країни відбувається на підставі подання лише спрощеної декларації, яку заповнює особа, яка безпосередньо перевозить гуманітарні товари, причому наявність дозвільних документів, необхідних для перетину кордону в мирний час, не потрібна. Товари визначають як гуманітарна допомога за декларативним принципом без прийняття відповідного рішення спеціально уповноважених державних органів з питань гуманітарної допомоги.

Дуже корисною й своєчасною можна вважати Постанову КМУ вірної допомоги від 26 березня 2022 року. Цим документом до гуманітарної допомоги прирівнюють так звані товари подвійного призначення, які зараз украй необхідні нашим захисникам. Віднині й до кінця дії воєнного стану оперативно й без перешкод на митну територію України можуть потрапляти пластини для бронезилетів, переносні радіостанції нецивільного призначення, БПЛА (квадрокоптери) нецивільного призначення, біноклі, монокуляри, коліматорні та оптичні приціли, тепловізори, прилади нічного бачення. Отже, як зазначають експерти, у принципі зараз усі товари, крім тих, на які встановлено заборони (зброя

військових зразків та боєприпаси до неї, наркотичні, психотропні, радіоактивні та вибухові речовини), можуть уважатися гуманітарною допомогою.

Слід зазначити, що для митного оформлення в якості гуманітарної допомоги товарів подвійного призначення, крім спрощеної митної декларації, потрібен ще один документ – гарантійний лист кінцевого отримувача гуманітарної допомоги. Згідно з Постановою КМУ № 362 кінцевими отримувачами гуманітарної допомоги, які мають право на укладання цього документа можуть бути орган військового управління, визначений Міністерством оборони України; правоохоронний орган; інше військове формування, утворене відповідно закону; інший суб'єкт, що здійснює боротьбу з тероризмом відповідно до закону. Зразок гарантійного листа кінцевого отримувача гуманітарної допомоги наявний у додатку до постанови.

Змістова частина цього документа складається з таких пунктів: повне найменування кінцевого користувача товарів, його код згідно з ЄДРПОУ та адреса; повне найменування імпортера товарів, його адреса; найменування донора (донорів) гуманітарної допомоги, держава його (їх) реєстрації, адреса та дані контактної особи; відомості про товари, що ввозяться в Україну (найменування та опис товару, його кількість); гарантійні зобов'язання кінцевого користувача товарів; указівка на те, що цільовим призначенням перерахованих товарів є задоволення потреб національної оборони держави; зобов'язання, що зазначені товари не будуть використані з метою отримання прибутку.

Щодо особливостей створення цього документа, то, на наш погляд, цікавим є наступне. Оскільки авторами гарантійного листа й відповідно отримувачами такого специфічного виду гуманітарної допомоги переважно є особи, які беруть безпосередню участь у бойових діях, то скоріше за все в них немає змоги роздрукувати відповідний бланк документа й набрати потрібний текст. Печатки, цілком можливо, теж нема. Щоб ці формальності не стали на заваді зміцненню обороноздатності нашої країни, гарантійний лист, написаний від руки й не завірений печаткою, все одно матиме юридичну силу, що неможливо для такого виду документів у мирний час.

Отже, можемо зробити висновок, що українські органи влади роблять усе можливе, щоб правове супроводження й документне оформлення нових реалій життя нашої країни відповідали вимогам часу й працювали на перемогу над ворогом.